

Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej

Nr 4

grudzień 2011

Rada Biblioteczna

XIII posiedzenie Rady Bibliotecznej odbyło się 30 listopada 2011 r. Rada pozytywnie zaopiniowała wnioski o awans Artura Chylińskiego na stanowisko kustosa oraz wnioski o awans Moniki Pielat na stanowisko starszego bibliotekarza. W dalszej części obrad Rada zajmowała się przygotowanym przez dyrektor Jolantę Stępiak projektem zmian w Statucie Politechniki Warszawskiej w części dotyczącej liczebności oraz trybu wybierania przedstawicieli Rady. W wyniku dyskusji pozytywnie została zaopiniowana zmiana dotycząca § 113 ust. 2 pkt. 6 Statutu, z której usunięto konieczność opiniowania awansów na stanowisko starszego bibliotekarza i kustosa. Rada Biblioteczna zapoznała się także z informacją o projekcie Zarządzenia Rektora w sprawie utworzenia systemu informacji o dorobku naukowym i technicznym pracowników i doktorantów PW oraz repozytorium zarejestrowanych w systemie dokumentów elektronicznych

(S.P.)

Varsaviana 2010/2011

10 października 2011 r. w gmachu Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów honorowych dla autorów wyróżnionych publikacji varsavianistycznych za lata 2010/2011. Nagrody są przyznawane corocznie przez Towarzystwo Miłośników Historii. Z przyjemnością zawiadamiamy, że nasza publikacja *Architektura międzywojenna na fotografii: obiekty twórców związanych z Politechniką Warszawską* oprac. przez Jolantę B. Kucharską, Marię Miller i Małgorzatę Wornbard znalazła się wśród siedmiu uhonorowanych równorzędnym wyróżnieniem.

Wyróżnienie jest tym cenniejsze, że razem z nami nagrody otrzymali znakomici autorzy:

Władysław Bartoszewski - *Życie trudne, lecz nie nudne*

Stanisław Gieysztor - *Moja Warszawa*

Karol Madaj i Małgorzata Żuławnik - *Proboszcz getta*

Andrzej Mężyński - *Biblioteki Warszawy w latach 1939-1945*

Magdalena Stopa i Jan Brykczyński - *Ostańce. Kamienie warszawskie i ich mieszkańcy*

Halina Tchórzewska-Kabata - *Pod znakiem światła. Biblioteka Ordynacji Krasieńskich 1844-1944.*

Spotkanie prowadził wiceprezes Towarzystwa Miłośników Historii i zarazem Przewodniczący Jury prof. dr hab. Andrzej Karpiński. Oprócz dyplomów wszyscy nagrodzeni otrzymali pięknie oprawione grafiki warszawskie. W trakcie spotkania wszyscy autorzy zabierali po kolei głos, a na zakończenie można było z nimi porozmawiać przy kawie lub herbacie.

(M.W.)

Polska - sprawy i ludzie

W dniach 7-18 listopada 2011 r. w Gmachu Głównym Politechniki Warszawskiej prezentowana była wystawa **Polska - sprawy i ludzie. Z korespondencji Marii Skłodowskiej-Curie** przygotowana przez zespół pracowników Biblioteki Głównej PW. Wystawa była częścią obchodów Dnia Politechniki, a jej temat nawiązywał do Roku Marii Skłodowskiej-Curie. Ekspozycja podzielona była na dwie części tematyczne:

Nauka - dotyczyła kontaktów uczoney z polskim środowiskiem naukowym

Instytut Radowy – zawierała informacje na temat idei powstania, budowy i pierwszych lat działalności Instytutu Radowego w Warszawie.

Wystawie towarzyszył film *Promieniowanie*, ukazujący historię działalności Instytutu Radowego w Warszawie. Plansze zostały również zaprezentowane na Wydziale Chemicznym i Wydziale Fizyki Politechniki Warszawskiej. Obecnie można je obejrzeć w Bibliotece Cyfrowej PW pod adresem:

<http://bcpw.bg.pw.edu.pl/dlibra/publication/3001>.

(J.K.)

Kursy e-learningowe

W październiku i listopadzie 2011 r. dzięki współpracy z prof. Ludwikiem Synoradzkim i prof. Antonim Kunickim przeprowadzono dwa kursy e-learningowe dla studentów piątego semestru Technologii Chemicznej: kurs *Przegląd e-źródeł z zakresu chemii* oraz kurs *RefWorks*. Uczestniczyło w nich ponad 140 osób. Warunkiem ukończenia kursów było zapoznanie się z dostarczonymi materiałami oraz poprawne i terminowe wykonanie wszystkich zadań sprawdzających. Kursy spotkały się z bardzo dobrym odbiorem. Rezultaty

przeprowadzonej ankiety wskazują, że studentom odpowiada taka forma szkolenia. Część studentów uznała wręcz, że jeżeli chodzi o tego typu treści, taka formuła mogłaby w przyszłości w pełni zastąpić zajęcia prowadzone na miejscu. Pojawiło się jednak kilka problemów, które należy rozwiązać tak, by dostosować treści i formę kursów do oczekiwań studentów. Chodzi tu przede wszystkim o bariery techniczne - ograniczony dostęp do chemicznych baz danych oraz o uatrakcyjnienie formatów prezentacji, dodanie filmów i interaktywnych zadań sprawdzających.

Mimo, iż opracowanie i prowadzenie kursów zdalnych wymaga bardzo dużo czasu (tylko prowadzenie kursów i bieżące prace administracyjne zajęły ok. 500 godzin) jest to bardzo efektywna forma promocji zasobów, o których mamy przekonanie, że są z jednej strony nieocenione w badaniach literaturowych, ale z drugiej strony ich subskrypcja wiąże się dla biblioteki z ogromnymi kosztami.

Kolejne edycje kursu planujemy zorganizować na przełomie lutego i marca.

Kursy opracowały i prowadziły: Marta Sadowska-Hinc, Iwona Socik, Joanna Gola i Monika Pielat.

(M. S.-H.)

Ankiety

Repozytorium prac naukowych PW

Biblioteka Główna przeprowadziła badanie ankietowe *Repozytorium uczelniane: korzyści i obawy*, którego celem było poznanie nastawienia środowiska akademickiego do idei utworzenia repozytorium prac naukowych pracowników PW. Anonimową ankietę udostępniono w dwóch formach: on-line i tradycyjnej papierowej. Składała się ona z 14 pytań zamkniętych. W badaniu wzięło udział 228 respondentów. Najliczniejszą grupę stanowili ludzie młodzi w wieku 20-35 lat (140 osób, 61,68 %). Według grup kategorii ankietowanych najczęściej wypowiedziało się pracowników naukowych 42,8% i studentów 33%.

Ankieta pokazała, że zdecydowana większość respondentów tj. 146 osób uważa repozytorium za przydatne, a 68 osób za konieczne. Tylko 2 osoby biorące udział w badaniu uznały, że repozytorium nie jest uczelni potrzebne. Dokumenty, które przede wszystkim powinny znaleźć się w repozytorium to: prace doktorskie i habilitacyjne oraz artykuły z czasopism. Za najistotniejsze korzyści płynące z posiadania repozytorium uznano szybkie upowszechnienie wyników pracy i promowanie osiągnięć autora i jednostki macierzystej. Za najmniej istotną korzyść uznano wsparcie zadań administracyjno-sprawozdawczych i trwałą archiwizację. Takie podejście ankietowanych różni się dość zasadniczo od pilotażowego projektu repozytorium uczelnianego realizowanego przez Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych PW, gdzie

te właśnie funkcje zostały przyjęte za główny cel repozytorium i z punktu widzenia tych właśnie zadań projektowane jest repozytorium. Najwięcej obaw związanych z zamieszczeniem publikacji w repozytorium we wszystkich grupach badanych budzi problem plagiatu i wykorzystania wyników badań przez osoby do tego niepowołane. Drugim czynnikiem negatywnym wskazanym przez wszystkie grupy jest utrudnienie w publikowaniu zamieszczonej w repozytorium pracy u wydawców komercyjnych.

Główny wniosek, który się nasunął się przy opracowaniu wyników ankiety to niewielka wiedza na temat otwartych repozytoriów wśród ankietowanych, mylenie pojęć, utożsamianie repozytorium z bazą publikacji naukowych pracowników PW (Biblio) lub komercyjnymi bazami danych. Jest to zrozumiałe biorąc pod uwagę ich niewielką liczbę w Polsce oraz brak wiedzy i doświadczenia w zakresie idei Otwartej Nauki w środowisku naukowym PW. Raport z wyników badań zainteresowani mogą znaleźć w materiałach sieci lokalnej: Materiały - WWW/ankieta_repozytorium/Raport_ankieta_repozytorium_2011.pdf

(O.G.)

Ocena funkcjonowania SBI

W okresie 24 października - 18 grudnia 2011 r. w bibliotekach wchodzących w skład Systemu Biblioteczno-Informacyjnego PW była przeprowadzona anonimowa ankieta mająca na celu ocenę funkcjonowania tychże bibliotek oraz rozpoznanie potrzeb i oczekiwań ich użytkowników.

Kwestionariusz ankiety składał się z 11 pytań oraz metryczki. Pytanie pierwsze miało charakter wyboru danej biblioteki z listy. Następnie 6 pytań zamkniętych poddawało ocenie następujące zagadnienia: częstotliwość i cel odwiedzin danej biblioteki, wykorzystanie poszczególnych rodzajów zbiorów, preferowane źródła informacji, formę komunikacji biblioteka-czytelnik oraz stosunek do szkoleń bibliotecznych. Pytanie skalujące obejmowało 14 aspektów funkcjonowania biblioteki. Dwa pytania otwarte dawały możliwość szerszego wypowiedzenia się na temat trudności, jakie dostrzegają użytkownicy podczas korzystania z bibliotek oraz proponowania zmian w celu usprawnienia ich funkcjonowania. Ostatnie pytanie dotyczyło ogólnej satysfakcji z działalności instytucji. Ankietę poprawnie wypełniło 1407 osób (1196 – wersję papierową, 211 – elektroniczną). Wyniki ankiety będą przedstawione JM Rektorowi PW w sprawozdaniu w marcu 2012 roku.

(E.O.)

Zespół ds. Oceny Pracowników

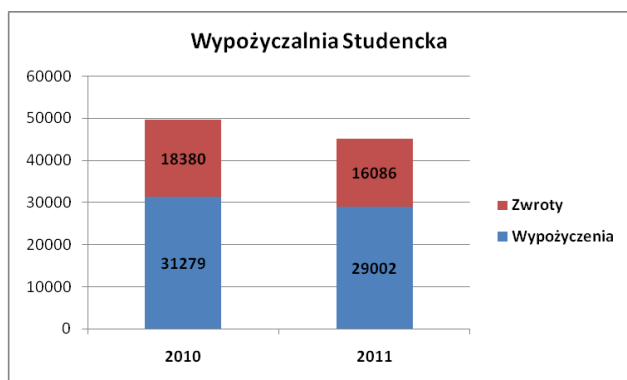
Do zespołu ds. Oceny pracowników dołączyły dwie nowe osoby: Hanna Zdunek oraz Edyta Kędzierska. Zespół będzie dalej pracował nad utworzeniem arkuszy do oceny pracowników BG PW.

(I.R.)

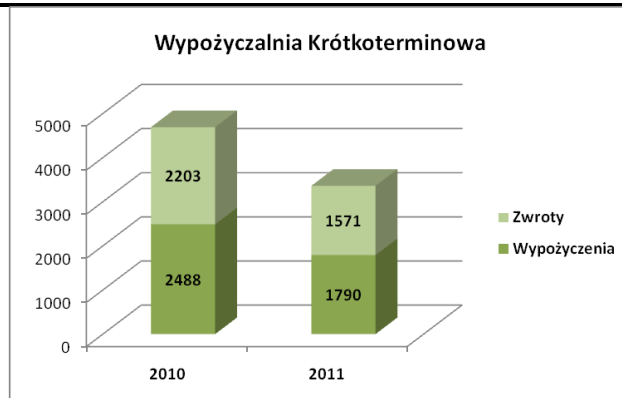
Oddział Udostępniania Zbiorów

Statystyka porównawcza wypożyczeń i zwrotów: październik - grudzień w 2010 i 2011 roku.

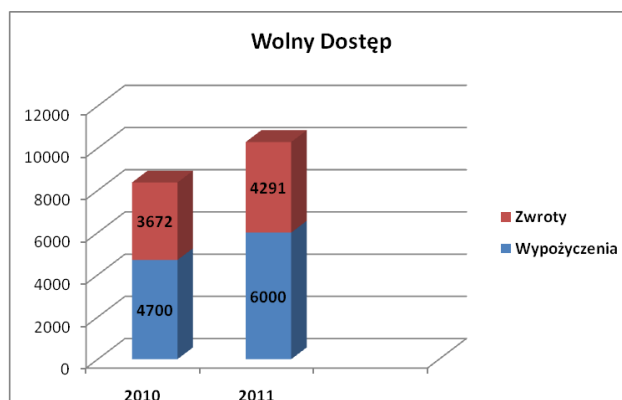
W 2011 r. zaobserwowaliśmy wzrost liczby wypożyczeń i zwrotów książek z Wolnego Dostępu przy jednoczesnym spadku wypożyczeń i zwrotów książek z Wypożyczalni Studenckiej i Wypożyczalni Krótkoterminowej. Mniejsza popularność tych dwóch wypożyczalni może być spowodowana zbyt krótkimi terminami wypożyczeń książek (Wypożyczalnia Krótkoterminowa - 2 egzemplarze na tydzień) i rozszerzeniem grupy osób uprawnionych do wypożyczania książek zlokalizowanych w Wolnym Dostępie. Zgodnie z nowym *Regulaminem Udostępniania Zbiorów* wszyscy studenci otrzymali możliwość wypożyczania książek z Wolnego Dostępu. Przy wykorzystaniu statystyk systemu Aleph przeprowadzona została analiza wypożyczeń i zwrotów książek z trzech wypożyczalni. Porównany został październik, listopad i grudzień 2010 i 2011 roku. Wyniki obrazują następujące wykresy:

Wykres 1. Wypożyczenia i zwroty z Wypożyczalni Studenckiej.

Wykres 2. Wypożyczenia i zwroty z Wypożyczalni Krótkoterminowej.

Wykres 3. Wypożyczenia i zwroty z Wolnego Dostępu.

(W.L.)

Wzrost liczby użytkowników w Wolnym Dostępie

Po rozszerzeniu prawa wypożyczeń książek znajdujących się w Wolnym Dostępie dla wszystkich studentów, w sposób znaczący wzrosła liczba wypożyczeń zbiorów tam zlokalizowanych. Od października do grudnia 2010 r. wypożyczono 4700 książek, a w analogicznym czasie w 2011 r. było to już 6000 egzemplarzy. Obok wzrostu wypożyczeń zauważalny jest również przyrost liczby osób korzystających z księgozbioru na miejscu lub pracujących z własnymi materiałami. Wzrosła również ilość studentów pracujących w grupach, którzy ze względu na zbyt małą liczbę miejsc w sali katalogowej coraz częściej na miejsce swej pracy wybierają Wolny Dostęp. Z jednej strony wyraźnie świadczy to o tym, że studenci z wielką chęcią pracują w naszej bibliotece, a z drugiej widać, że miejsc przeznaczonych do tego typu pracy jest stanowczo za mało. Zmusza to użytkowników do poszukiwania nowych miejsc pracy. Ich wybór, z racji na dużą ilość miejsc siedzących pada właśnie na Wolny Dostęp, który ze względu na fakt, że znajdują się tu dwie czytelnie powinien być obszarem całkowitej ciszy. Stanowi to swoistego rodzaju impas, gdyż z jednej strony pragniemy zapewnić użytkownikom komfortowe warunki pracy, zarówno tej cichej jak i tej grupowej, a z drugiej nie

jesteśmy tak naprawdę w stanie, głównie ze względu na warunki lokalowe, zapewnić tego komfortu wszystkim. Stoimy zatem przed wyborem: czy pozwalać studentom na pracę grupową na terenie Wolnego Dostępu? czy też w sposób stanowczy egzekwować ciszę? czy osoby pracujące w grupach, których nawet bardzo ciche rozmowy przy dużej ilości osób bywają uciążliwe dla tych, którzy potrzebują bezwzględnej ciszy, prosić o opuszczenie biblioteki? Wydaje się jednak, że każde miejsce w bibliotece powinno służyć naszym użytkownikom, a wymaganie zupełnej ciszy i spokoju w przypadku braku miejsc do pracy jest nieosiągalne.

(W.K.)

Oddział Kontroli Zbiorów

Oddział Kontroli Zbiorów w listopadzie zakończył prace nad skontrum w księgozbiore podstawowym - format C. W wyniku kontroli ujawniono 519 vol. braków bezwzględnych oraz 248 vol. braków względnych. Braki wykazane podczas inwentaryzacji były skontrolowane również przez Oddział Udostępniania Zbiorów.

(I.R.)

Biblioteka Terenu Południowego

W ostatnim kwartale 2011 r. w Filii Biblioteki Głównej przy ul. Narbutta zakończono prace związane z zakwalifikowaniem książek z działu B i P do wystawienia ich w wolnym dostępie. Tym samym większość prac została wykonana. Pozostał tylko dział G, nad którym bibliotekarze jeszcze pracują. W Czytelnii Filii w wolnym dostępie ustawione są książki z działów: B, C, D, E, H, I, P, R oraz w przyszłości z działu G.

Od października pracuje w Bibliotece Terenu Południowego nowa koleżanka Beata Rudaś, która dołączyła do zespołu na miejsce Jacka Trojanowskiego.

(A.K.)

Biblioteka Wydziału Chemicznego

W październiku 2011 r. udostępniona została strona internetowa Biblioteki Wydziału Chemicznego. Z dostępnych statystyk wynika, że strona cieszy się dużym zainteresowaniem. W ciągu 3 miesięcy odwiedziło ją ponad 13 tys. osób. Mamy nadzieję, że ta forma komunikacji ułatwia naszym użytkownikom dostęp do biblioteki i jej zbiorów.

(A.C.)

Biblioteka Główna na Facebook'u

Od października pełną parą ruszyły prace nad profilem Biblioteki Głównej PW znajdującym się na portalu społecznościowym Facebook. Strona ta, jak się

okazało jest nie tylko doskonałym sposobem promocji biblioteki, ale również metodą na dotarcie do tych wszystkich użytkowników, którzy chcieliby na bieżąco uzyskiwać informację o naszej działalności, a sporadycznie odwiedzają stronę domową biblioteki. Ponadto, jak wynika z naszych obserwacji, dzięki dodatkowemu kanałowi komunikacji usprawnił się przepływ informacji między bibliotekarzami a użytkownikami. Poprawa ta wynika głównie z łatwości porozumiewania się za pośrednictwem serwisu. Istotny jest tutaj również charakter Facebook'a i zasady, które na nim obowiązują. W przeciwieństwie do strony internetowej instytucji nie stosuje się tu języka formalnego. Zwięzłość komunikatów, lekkość języka i treści niewątpliwie ułatwia i ośmiela czytelników do polemiki z bibliotekarzami, a treści dotyczące biblioteki i bibliotekarzy prezentowane z przymrużeniem oka ocieplają wizerunek naszej instytucji.

(W.K.)

Spotkania bibliotek PW

W okresie październik-grudzień odbyły się dwa spotkania bibliotek SBI, podczas których oprócz spraw bieżących (szkolenie z zakresu obsługi systemu ALEPH, zmiany w zakresie usług dotyczących medycyny pracy) omawiano projekt zmian Statutu PW oraz projekt repozytorium publikacji pracowników PW. Natomiast listopadowe spotkanie miało odmienny charakter - pracownicy SBI zostali zaproszeni do odwiedzenia nowych pomieszczeń Biblioteki Wydziału Inżynierii Lądowej. Informacje o remoncie i dokonanych zmianach w wyposażeniu i funkcjonalności przekazała kierownik Biblioteki p. Ewa Przywóska

W pierwszej części spotkania uczestniczył Dziekan Wydziału prof. dr hab. inż. Henryk Zobel, który podziękował uczestnikom za przybycie i zaprosił do obejrzenia nie tylko nowej Biblioteki, ale także wystawy poświęconej mostom żelaznym, która została przygotowana staraniem Wydziału we współpracy z Dorotą Wojnowską (projekt graficzny).

(J.St.)

Komiks w Kalendarzu

W październiku tego roku wraz z rozpoczęciem roku akademickiego został wydany *Kalendarz Akademicki 2011/2012*, który jest corocznie opracowywany przez Samorząd Studentów Politechniki Warszawskiej. Tradycyjnie kalendarz rozdawany jest bezpłatnie - jako pierwsi otrzymują go studenci pierwszego roku, w dalszej kolejności studenci wyższych lat. Oprócz części kalendarzowej zawarte są w nim informacje, które pomagają zarówno w zaplanowaniu zajęć na uczelni, jak również w zorganizowaniu czasu

wolnego. Należy również odnotować, iż kalendarz z uwagi na swoje walory stanowi skuteczne medium informacyjne w środowisku politechnicznym.

W tym roku akademickim swój udział w przygotowaniu kalendarza ma Biblioteka Główna PW, w postaci stworzonego przez Dorotę Wojnowską komiksu, który przedstawia życie i twórczość Marii Skłodowskiej-Curie. Nie bez przyczyny na bohaterkę komiksu została wybrana właśnie ta postać. W setną rocznicę przyznania Marii Skłodowskiej-Curie Nagrody Nobla w dziedzinie chemii za odkrycie nowych pierwiastków polonu i radu Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 3 grudnia 2010 r. przyjął uchwałę w sprawie ustanowienia roku 2011 Rokiem Marii Skłodowskiej-Curie. Zamysłem autorki było przekazanie w nowoczesnej formie treści, jakie powinien poznać każdy student, kształcący się w Politechnice Warszawskiej. Historia życia Marii Skłodowskiej-Curie opowiedziana została na czterech stronach za pomocą czarno-białej grafiki, z użyciem efektów charakterystycznych dla estetyki komiksu, tzn. ilustrowanie tekstu obrazem, zwięzłe teksty narratora, wypowiedzi postaci w tzw. dymkach, podziały kompozycyjne fabuły, kadrowanie rzeczywistości. Formą, która swoją zwięzłością i dynamiką trafia do młodego pokolenia ukazano kobietę-naukowca, podejmującą trud pracy wbrew niesprzyjającym okolicznościom, co zapewne może być inspiracją dla niejednego z czytelników. Mamy nadzieję, że komiks przyczyni się do promocji zarówno osiągnięć nauki polskiej, jak i Biblioteki Głównej PW w środowisku studenckim. Dla osób zainteresowanych podjętym tematem zaproponowany został zestaw wybranej literatury z uwzględnieniem książek, które znaleźć można w zbiorach BG PW.

(D.W.)

Multiwyszukiwarka

W ostatnich dniach grudnia Biblioteka Główna podjęła decyzję o zakupie multiwyszukiwarki o nazwie SUMMON firmy Serials Solutions. Wyszukiwarka posłuży uproszczeniu równoczesnego wyszukiwania w różnych bazach danych oraz w centralnym katalogu bibliotek PW. Dzięki zastosowaniu znanej z Google filozofii jednego okienka – użytkownicy będą mogli wprowadzić wyszukiwane hasło w jednym polu, a system przeszuka wszystkie dostępne źródła i wyświetli odpowiedzi uporządkowane wg trafności wyszukiwania. Instalacja wyszukiwarki (podłączenie najważniejszych źródeł) potrwa kilka tygodni.

(J.St.)

Konferencje, szkolenia

Polskie Biblioteki Cyfrowe

W Poznaniu odbyła się dniach 11-12 października 2011 r. czwarta konferencja z cyklu **Polskie Biblioteki Cyfrowe**. Konferencja zorganizowana przez Bibliotekę Kórnicką PAN, Poznańską Fundację Bibliotek Naukowych i Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe składała się z kilku sesji:

- SYNAT - wystąpienie Marka Niezgódki (ICM UW) o infrastrukturze sieciowej wiedzy w Polsce i roli programu SYNAT oraz referat Cezarego Mazurka (PCSS) na temat Wielofunkcyjnego Repozytorium Danych Źródłowych
- Europeana - 2 części dotyczące otwartości danych w Europeanie: wystąpienie Georgii Angelaki (Europeana Foundation) oraz referat Marcina Werli (PCSS)
- Projekty - ciekawe inicjatywy w bibliotekach cyfrowych m.in.: *Biblioteka cyfrowa dla niewidomych* (Uniwersytet Zielonogórski), *Wykorzystanie internetowych aplikacji multimedialnych do promocji biblioteki cyfrowej* (Ośrodek Brama Grodzka - Teatr NN), projekty CDS i Sybiracy.pl - przykład współpracy środowiskowej przy bibliotece cyfrowej (Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu)
- Użytkownicy – m.in. prezentacja Marcina Werli (PCSS) dotycząca użycia zaawansowanych funkcji Google Analytics do analizy wykorzystania bibliotek cyfrowych
- Projekty – referaty: *Zintegrowany System Informacji Archiwalnej ZoSIA* (Narodowe Archiwum Cyfrowe) oraz *Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych* (Instytut Matematyczny i Instytut Zoologii PAN)
- Open Access – m.in. wystąpienie Klaudii Grabowskiej (ICM) o *Repozytorium Centrum Otwartej Nauki* oraz referat *O przyszłości materiałów edukacyjnych w bibliotekach cyfrowych* (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)

Odbyła się też sesja posterowa w trakcie której przedstawicielki BG PW - Olga Giwer i Maria Miller przedstawiły poster **Repozytorium uczelniane Politechniki Warszawskiej - zamierzenia, projekty** prezentujący wyniki ankiety *Repozytorium Uczelniane PW – korzyści i obawy* przeprowadzonej przez BG PW oraz pilotową wersję projektu repozytorium PW.

(M.M.)

Targi Książki

W dniach 12-16 października 2011 r. we Frankfurcie odbyły się największe targi książki na świecie. W tym roku brało w nich udział ok. 7500 wystawców z około 110 krajów, a towarzyszyło im ponad 2500 różnego rodzaju

spotkań i imprez. Gościem honorowym tegorocznych Targów była Islandia. Na Targach obecna była również Polska, którą reprezentowało 41 wydawców.

Targi Książki we Frankfurcie to nie tylko okazja do zapoznania się z imponującą ofertą wydawniczą, w dużej mierze nowości wydawniczych, ale też miejsce gdzie prezentowane są najnowsze trendy i przemyslenia we wszystkim co związane jest z książką (księgarstwo, edytorstwo, biblioteki, e-biblioteki i in.).

Niezmiernie interesujące było spotkanie dotyczące nowego spojrzenia na gromadzenie zasobów w bibliotekach, uwzględniające sugestie użytkowników w znacznie większym stopniu niż ten do jakiego jesteśmy przyzwyczajeni.

Kupiona na Targach książka *Patron Driven Acquisition: history and best practices* zapewne zapoczątkuje dyskusje i w naszej Bibliotece.

(A.P.)

Problemy cyfryzacji zasobów muzeów, bibliotek i archiwów

19 października 2011 r. odbyło się w Centrum Kopernika w Warszawie Forum Instytucji Kultury **Problemy cyfryzacji zasobów muzeów, bibliotek i archiwów**. Pierwszą część konferencji stanowiła dyskusja panelowa, moderowana przez prof. Cellarego, poświęcona wizjom przyszłości instytucji kultury w kontekście rozwijających się nowych technologii, a przede wszystkim wirtualnej rzeczywistości, w której młodzi użytkownicy lepiej się odnajdują niż w tradycyjnych bibliotekach czy muzeach. Ożywiona dyskusja doprowadziła do konkluzji, że instytucje kultury powinny funkcjonować w obu rzeczywistościach.

Druga część konferencji odbywała się w 3 równoległych sesjach z podziałem na biblioteki, muzea i archiwa. Tematy wystąpień w sesji 'bibliotecznej' dotyczyły celów i standardów digitalizacji (prelekcja dr Grzegorza Płoszajskiego), problemów związanych z prawem autorskim w Polsce i na świecie, porównania sytuacji polskich bibliotek cyfrowych z europejskimi, ujednoczenia metadanych, długookresowego przechowywania zbiorów cyfrowych i szeroko rozumianej przyszłości bibliotek cyfrowych.

W konferencji wzięły udział: Olga Giwer, Maria Miller i Violetta Perzyńska.

(M.M.)

Open Access kluczem do przejrzystości w nauce

W dniach 25-26 października 2011 r. odbyło się w Bibliotece Głównej Politechniki Częstochowskiej kolejne w tym roku Seminarium grupy bibliotek uczelni technicznych PolBit **Open Access kluczem do przejrzystości w nauce**. Celem Seminarium było omówienie zasad oraz korzyści płynących z szerokiego udostępniania wyników badań naukowych w otwartym dostępie.

Uroczystego otwarcia Seminarium dokonała JM Rektor Politechniki Częstochowskiej prof. dr hab. Maria Nowacka-Skowron, a obrady rozpoczęły się wykładem przygotowanym przez gościa honorowego prof. L. Rutkowskiego.

W wystąpieniach, które prezentowano w pierwszym dniu obrad poruszano takie zagadnienia jak: funkcjonowanie bibliotek cyfrowych w środowiskach uczelnianych, zasady budowania i sposoby udostępniania kolekcji prac doktorskich w bibliotekach cyfrowych szkół akademickich oraz ich wpływ na rozwój otwartej nauki, możliwości udziału bibliotek uczelnianych w tworzeniu repozytoriów, prawne aspekty dotyczące publikowania w otwartym dostępie.

Drugi dzień obrad rozpoczął się warsztatami *Repozytoria Open Access - najlepsze praktyki*, które poprowadziła Lidia Derfert-Wolf. Po wysłuchaniu kilku prezentacji zakończono obrady krótką dyskusją.

Należy podkreślić duży wkład organizatorów w przygotowanie tzw. imprez towarzyszących. W pierwszym dniu przed rozpoczęciem obrad zaproponowano uczestnikom zwiedzanie Jasnej Góry, gdzie w asyście przewodnika można było podziwiać nie tylko piękno obu bazylik, lecz także zwiedzić jasnogórski skarbiec i wspaniałą bibliotekę. Po uczcie duchowej przyszedł czas także na ucztę dla ciała, bowiem zwiedzający zostali zaproszeni do klasztornej Refektarza na wyborny obiad. Wieczorem po zakończeniu obrad pierwszego dnia organizatorzy zorganizowali uroczystą kolację w restauracji Pireus.

Jak zawsze obrady były przyczynkiem do dyskusji i wymiany doświadczeń zawodowych, a imprezy towarzyszące sprzyjały integracji grupy i nawiązywaniu kontaktów. Seminarium upłynęło w miłej atmosferze i było ciekawym wydarzeniem zwłaszcza dla tych osób, które po raz pierwszy odwiedziły Częstochowę.

Bibliotekę Główną PW reprezentowały: dyrektor Jolanta Stępiak, Joanna Gola, Mariola Rymuza i Anna Tonakiewicz-Kołosowska, która wygłosiła komunikat *Kolekcje cyfrowe prac doktorskich jednym z elementów rozwoju otwartej nauki – przegląd wybranych kolekcji w bibliotekach uczelni technicznych w Polsce*.

Programu Seminarium i niektóre prezentacje dostępne są na stronie:

<http://www.bg.pcz.pl/pl/polbit/42176/program>

(A.T.-K.)

Jesienne Forum Bibliotekarzy

27 października 2011 r. Weronika Kubrak uczestniczyła w **III Jesiennym Łomżyńskim Forum Bibliotekarzy**. Uczestnictwo w tym Forum było nieprzypadkowe, ponieważ związana jestem z tym miastem swoim urodzeniem i sercem.

Forum, powoli stające się tradycją bibliotekarzy łomżyńskich, przygotowane zostało przez Sekcję Bibliotekarską Oddziału ZNP w Łomży we współpracy z

łomżyńskim Muzeum Północno Mazowieckim i odbyło się w salach tegoż muzeum.

Tematyka spotkań w latach poprzednich zdominowana była przez sytuację zmierzającą do likwidacji bibliotek szkolnych i przejmowania ich roli przez biblioteki publiczne. III Forum odbyło się natomiast pod hasłem *Moje miasto – moja ojczyzna*. W trakcie spotkania przedstawione zostały referaty: *Cyfrowy świat książek – prezentacja e-czytnika Onyx* (Robert Prus), *Biblioteki – księgarnie – drukarnie łomżyńskie* (Leszek Taborski), *Łomża w dokumencie archiwalnym* (Danuta Bzura), *Moje miasto – moja inspiracja* (Weronika Kubrak). Wystąpienie to oparte zostało o pracę magisterską autorki *Nazewnictwo ulic Łomży jako źródło informacji o regionie*. Prezentacja odbiła się szerokim echem wśród wszystkich uczestników spotkania. Odnosiła się bowiem do sposobów wykorzystania nazw ulic Łomży podczas lekcji historii, wiedzy o społeczeństwie, języka polskiego oraz samej współpracy między nauczycielami i bibliotekarzami.

(W.K.)

Informacja Przestrzenna dla Polski i Europy

W dniach 7-9 listopada 2011 r. pod patronatem Prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej 2011 r. oraz Jolanty Orlińskiej, Głównego Geodety Kraju, w Bibliotece Narodowej odbyła się konferencja **Informacja Przestrzenna dla Polski i Europy**. Podczas konferencji omawiano tematykę budowy infrastruktury informacji przestrzennej (IIP) w Polsce, zgodnie z ustawą o infrastrukturze oraz dyrektywą INSPIRE. Odbyło się łącznie 11 sesji: sesja otwarcia konferencji, sesja i panel dyskusyjny *Współpraca międzyregionalna w ramach polskiej IIP* oraz 9 sesji tematycznych: *Infrastruktura Informacji Przestrzennej, Geologia, Ochrona środowiska, Bazy danych, Wspomaganie zarządzania, Kartografia, Zastosowania morskie i śródlądowe, Technologie, Kształcenie*. Biblioteka Główna PW posiada w swoich zbiorach *Roczniki Geomatyki* 2011, T. IX, z. 2(46)-T.IX, Z. 4(48), które zawierają referaty wygłoszone podczas konferencji. W konferencji uczestniczyły Małgorzata Kapica oraz Jadwiga Siemiątkowska.

(M.K., J.S.)

Standardy bibliograficzne 2011

14 listopada 2011 r. Biblioteka Narodowa zorganizowała seminarium **Standardy bibliograficzne 2011** dotyczące tematyki związanej z aktualnymi problemami standaryzacji opisu bibliograficznego, terminologią bibliograficzną i nowymi standardami katalogowania. Spotkanie to było wstępem do konferencji towarzyszącej (satellite meeting) helsińskiemu kongresowi IFLA 2012, organizowanej pod hasłem **Bibliography in the digital age** przez Sekcję Bibliografii i Sekcję Katalogowania IFLA. Gospodarzem tej konferencji będzie właśnie Biblioteka Narodowa.

Wystąpienia przedstawicieli Pracowni Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego BN dotyczyły zagadnień takich jak:

- nowa edycja ISBD (Międzynarodowego Znormalizowanego Opisu Bibliograficznego)
- rozwój formatu MARC21
- wytyczne IFLA dla bibliografii narodowych
- nowa norma opracowania bibliografii załącznikowej i przypisów bibliograficznych
- standard RDA (Resource Description and Access)
- deklaracja Międzynarodowych Zasad Katalogowania (International Cataloging Principles)
- współczesna terminologia z zakresu bibliografii i katalogowania
- stan normalizacji z zakresu bibliografii i katalogowania
- działalności Sekcji Bibliografii IFLA

Materiały z seminarium są dostępne na stronie Biblioteki Narodowej w zakładce Dla bibliotekarzy - [Normy, formaty, standardy](#).

W seminarium uczestniczyły: Agnieszka Celej, Małgorzata Kapica i Małgorzata Wornbard.

(A.C.)

Szkolenie BazTOL

W dniach 14-15 listopada 2011 r. w Bibliotece Politechniki Poznańskiej odbyło się spotkanie zespołu projektu BazTOL. Omówiono:

- zarządzanie kolekcją portalu BazTOL (Joanna Pomianowicz)
- katalogowanie zasobów portalu BazTOL (Elżbieta Tomczak).

W ramach warsztatów odbyło się wspólne katalogowanie, a dnia następnego indywidualne katalogowanie wybranych serwisów zamieszczonych w Internecie. Na koniec spotkania spisano wszystkie nowe ustalenia oraz dokonano nowego podziału dziedzin:

- Architektura i Urbanistyka (Politechnika Poznańska)
- Automatyka i Robotyka (Politechnika Świętokrzyska)
- Biotechnologia (Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy)
- Budownictwo (Instytut Techniki Budowlanej)
- Chemia (Politechnika Warszawska)
- Elektronika i Telekomunikacja (Politechnika Śląska)
- Elektrotechnika i Energetyka (Politechnika Poznańska)
- Fizyka i Astronomia (Politechnika Lubelska)
- Geodezja i Kartografia (Uniwersytet Zielonogórski)
- Górnictwo i Geologia (Politechnika Śląska)
- Informatyka (Uniwersytet Jagielloński/Uniwersytet Zielonogórski)

- Inżynieria i Ochrona Środowiska (Politechnika Krakowska)
- Inżynieria Materiałowa (Politechnika Łódzka)
- Matematyka (Politechnika Wrocławska)
- Mechanika (Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania)
- Oceanologia i Oceanotechnika (Politechnika Gdańska)
- Transport (Wojskowa Akademia Techniczna)
- Zarządzanie (Politechnika Opolska)
- Źródła Ogólne (Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy)

W spotkaniu po raz pierwszy uczestniczyły Monika Pielat oraz Joanna Gola.

(J.G.)

Unowocześnianie organizacji i metod pracy

W dniach 16-17 listopada 2011 r. w Opolu odbyła się Ogólnopolska konferencja Naukowa **Unowocześnianie organizacji i metod pracy w świetle zmieniających się potrzeb czytelników. Edycja II.**

Bibliotekę Główną PW reprezentowała Violetta Perzyńska, która przedstawiła referat **Ocena pracownika jako narzędzie unowocześniania organizacji i metod pracy w bibliotece akademickiej.**

Inne interesujące wystąpienia:

- *Bibliographic components of information culture* - Ludmila Savenkova, Scientific Library of the National Pedagogical Dragomanov University (Kijów).
- *Wykorzystanie biblioteki cyfrowej jako metody pracy z czytelnikiem niepełnosprawnym - kolekcja cyfrowa dla osób z dysfunkcją wzroku w środowisku dLibra* - Ewa Adaszyńska, Małgorzata Kunciewicz, Biblioteka Uniwersytecka, Uniwersytet Zielonogórski.
- *Przyjazna biblioteka - usuwanie barier w dostępie do zbiorów na przykładzie Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku* - Anna Frankowska, Hanna Kościuch, Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku.
- *Marketing wewnętrzny źródłem sukcesu nowoczesnej biblioteki szkoły wyższej* - Sylwia Bielawska, Biblioteka i Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu.
- *Czy asertywny znaczy nieuprzejmy? Relacje bibliotekarz-czytelnik i ich wpływ na wizerunek biblioteki oraz jakość świadczonej przez nią obsługi* - Beata Palma Biblioteka Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu.
- *Spoleczna atrakcyjność osób pracujących w zawodzie bibliotekarza* - Agnieszka Folga, Joanna Kołakowska, Biblioteka Uniwersytecka, Uniwersytet Zielonogórski.

Dyskusja objęła następujące tematy:

- strony domowe bibliotek – krytyka narzędzi wyszukiwawczych; uznanie zyskała strona domowa oraz blog prowadzony przez BG PW
- problemy z komunikacją wewnętrzną i zewnętrzną
- problemy z budżetem – sposoby promocji, pozyskiwania funduszy.

(V.P.)

Użyteczność stron internetowych

21 listopada 2011 r. odbyło się w Warszawie zorganizowane przez Centrum Promocji Informatyki seminarium **Użyteczność stron internetowych – interaktywne strony www.** Tematyka wystąpień dotyczyła kilku obszarów związanych z tworzeniem serwisów internetowych. Prelegenci mówili o technice tworzenia stron internetowych, sposobach prezentacji informacji, ergonomii, bezpieczeństwie w Internecie, neuromarketingu oraz promocji i ocenie użyteczności serwisów internetowych.

W pierwszym wykładzie *Web usability – czyli ergonomia użytecznych stron internetowych* Maciej Dutko wyjaśnił znaczenie pojęcia użyteczności, funkcjonalności i dostępności stron internetowych, przedstawił czynniki wpływające na ich użyteczność oraz zależności między nawigacją i architekturą a ergonomią korzystania z serwisów internetowych. Wykład Marka Zachary *Projektowanie interaktywnych stron internetowych. Bezpieczeństwo aplikacji internetowych (symulacje i automatyczne analizy ataków)* dotyczył wyboru właściwych rozwiązań w technologii tworzenia dynamicznych stron www, testowania i metod kontroli bezpieczeństwa oraz ochrony aplikacji przed atakiem. Zagadnień związanych z technologią tworzenia stron internetowych dotyczył referat Mariusza Szwocha *Prezentacja danych multimedialnych na stronach internetowych.* Autor omówił m.in. rodzaje, standardy i właściwości danych multimedialnych oraz ograniczenia ich percepcji. Rafał Hostyński przedstawił *Aspekty techniczne budowy stron www. SEO – pozycjonowanie stron internetowych.* Omówił budowę strony zapleczonej oraz porównał CMS open source, CMS autorski i stronę w HTMLu. O komunikacji marketingowej, popełnianych w niej błędach, o badaniach emocji, o roli emocji i podświadomości w decyzjach konsumenckich mówił Kacper Osiecki w wystąpieniu *Koniec reklamy romantycznej – neuromarketing jako owoc mariażu nauki i biznesu.* Na zakończenie Eryk Orłowski przedstawił *Audyt użyteczności stron internetowych.* W seminarium wzięły udział: Agata Petiuk i Agnieszka Celej.

(A.C.)

W poszukiwaniu odpowiedniej formy

W dniach 23-25 listopada 2011 r. we Wrocławiu odbyła się konferencja **W poszukiwaniu odpowiedniej formy. Rola wydawcy, typografa, artysty i technologii w pracy nad książką**. Referaty wygłoszone podczas konferencji dotyczyły następujących zagadnień:

- teoria i podstawy edytorstwa (zakres, metodologia i możliwości poznawcze)
- zasady współpracy grafika i wydawcy
- typografia i grafika książki, ich rola w procesie komunikacji; dokonania wybitnych typografów
- tendencje w projektowaniu książki w latach 1945–2011; wpływ przemian technologicznych
- projektowanie książki – metody i programy nauczania w Polsce i zagranicą
- nowoczesne oprogramowanie w pracy wydawcy; platformy wydawnicze
- e-booki; formaty plików, zabezpieczenia, zarządzanie zasobami cyfrowymi, e-czytniki; zagadnienia prawne
- kształt książki a oczekiwania i potrzeby odbiorcy

Uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznania się z wystawą *Polscy graficy książki w okresie międzywojennym*, którą zorganizowano specjalnie z okazji konferencji. Wystawa była prezentowana w Salach pod Kopułą.

(MMaz)

Narodowy Zasób Biblioteczny

W dniach 28-29 listopada 2011 r. w Domu Pracy Twórczej w Radziejowicach odbyło się kolejne spotkanie dyrektorów bibliotek, których zbiory tworzą narodowy zasób biblioteczny. Było to szkolenie realizowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach *Planu szkolenia obronnego w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego na 2011 r.*

Część pierwsza szkolenia miała charakter wykładów, na których przedstawiono nowoczesne systemy zarządzania w sytuacjach kryzysowych. Część druga miała charakter zajęć praktycznych. Na przykładzie konkretnej sytuacji – zagrożony budynek i zbiory w Pałacu Krasińskich w Warszawie, uczestnicy podzieleni na zespoły musieli wykazać się umiejętnością radzenia sobie w konkretnej sytuacji zagrożenia. Był to czas przełożenia wiedzy teoretycznej na konkretne działania. Te ćwiczenia uświadomiły nam jak bardzo ważna jest wiedza i ustawiczne ćwiczenia w zakresie kształtowania profesjonalnego zachowania i działania w czasie zagrożenia i realnego niebezpieczeństwa. Na rok 2012 Ministerstwo zapowiedziało dalszy ciąg szkoleń praktycznych.

W zajęciach uczestniczyła i 'ratowała' cenne zbiory Biblioteki Narodowej Hanna Zdunek z Oddziału Zbiorów Specjalnych.

(H.Z.)

Online Information 2011

W dniach 29 listopada - 1 grudnia 2011 r. w Londynie odbyła się doroczna 25 konferencja **Online Information 2011** pod hasłem: Information and Collaboration: Meeting the challenges of a mobile generation (Informacja i współpraca: wyjście naprzeciw wyzwaniom mobilnej generacji). Tematyka konferencji, jak i towarzysząca jej wystawa przyciągnęły ludzi z całego świata. Na konferencji gościło ponad 500 delegatów z ponad 40 krajów, a wystawę odwiedziło ponad 7000 gości z ponad 70 krajów. Program opierał się na 6 blokach tematycznych:

- Content Management (zarządzanie treścią)
- Search Solutions (rozwiązania dla wyszukiwania informacji)
- Social Media (media społeczne)
- ePublishing Solutions (rozwiązania dla publikowania elektronicznego)
- Content Resources (zawartość zasobów)
- Library Management (zarządzanie biblioteką)

Referaty odbywały się w 3 równoległych ścieżkach, w których realizowano te bloki tematyczne. Łącznie na konferencji odbyły się 24 sesje, podczas których przedstawiono 65 referatów oraz ponad 100 seminariów prowadzonych w trakcie targów. Wszelkie informacje i materiały z konferencji umieszczone są na stronie: <http://www.online-information.co.uk/>

W spotkaniu po raz pierwszy wzięły udział: Joanna Gola, Weronika Kubrak oraz Marta Mazur.

(J.G.)

Online Educa Berlin 2011

W dniach 30 listopada - 2 grudnia 2011 r. odbyła się 17 edycja konferencji **Online Educa Berlin**. Głównym tematem konferencji są zagadnienia związane z szeroko rozumianą edukacją wspomaganą poprzez nowe technologie. Konferencja skierowana jest zarówno do środowiska akademickiego, jak i dla przedstawicieli biznesu. Uczestniczyło w niej ponad 2000 osób, z 90 krajów, w tym ok. 40 delegatów z Polski. Poszczególne sesje podejmowały m.in. następujące zagadnienia:

- nowe metody pedagogiczne w e-learningu
- treści, narzędzia i ich zastosowania praktyczne
- otwarte zasoby edukacyjne
- media i sieci społecznościowe
- szkolenie wykładowców
- nauczanie języków
- czynniki etyczne w edukacji

BG PW reprezentowały Iwona Socik i Marta Sadowska-Hinc.

(M.S.-H.)

Katalogowanie dokumentów ikonograficznych

8 grudnia 2011 r. w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie odbyło się I Spotkanie *Katalogowanie dokumentów ikonograficznych w katalogu NUKAT*. W

trakcie warsztatów zaprezentowane zostały nowe przepisy: [Format MARC 21 dla dokumentu ikonograficznego](#), autorstwa Krystyny Sanetry, Beaty Góreckiej oraz Anny Graff - pracowników Biblioteki Jagiellońskiej. Prelegentki wnikliwie omówiły problematykę dokumentów ikonograficznych i wskazały na problemy związane z ich opracowaniem. Na koniec spotkania zapoznano nas również z [możliwością opracowania dokumentów ikonograficznych w jhp KABA](#). Kolejne spotkanie planowane jest pod koniec 2012 roku. Materiały z warsztatów ukazały się na stronie Centrum NUKAT w zakładce Szkolenia – Materiały z warsztatów.

(M.W.)

Szkolenie BazTech

W dniach 8-9 grudnia 2011 r. w Bibliotece Politechniki Poznańskiej odbyło się szkolenie dla redaktorów BazTech. Celem spotkania było zapoznanie się z obsługą programu DeskLight - programu do wprowadzania, edytowania i przeglądania danych. W szkoleniu uczestniczyły: Agnieszka Bis, Mariola Rymuza i Teresa Styczek.

(T.S.)

Przypominamy:
bieżące informacje podajemy sukcesywnie na stronie domowej Biblioteki Głównej
<http://www.bg.pw.edu.pl>